

[Glistrup.]

gikken. Jeg havde ærlig talt troet, han havde forstået den.

Men da hr. Ømann nu var så glad for at blive rost først af hr. Dahlgaard, fordi det var SFs tanker, der nu gik igennem i parcelhuspolitikken, derefter af hr. Grünbaum, der bekræftede det, vil jeg gerne slutte mig til gratulanternes række. Det er helt rigtigt, at SFs tanker har sejret i parcelhuspolitikken med det 6 parti forlig, der er indgået, og det er helt forståeligt, at hr. Grünbaum er glad og tilfreds med det. Til lykke, alle sammen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 4
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes med 118 stemmer mod 27.

Ændringsforslag nr. 6 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 7
vedtoges uden afstemning.

§ 1 med de foretagne ændringer
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 9 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 8 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den ændrede affattelse
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven [af Grünbaum m. fl.].

(Første behandling af lovforslaget (nr. 110) findes i tidenden sp. 4116, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 753).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden:

Der er i udvalgsbetænkningen af et mindretal, fremskridtspartiets medlemmer af udvalget, stillet forslag om, at det i ændringsforslaget om en ny affattelse af lovforslagets § 28: indeholdte stk. 2 afvises som værende i strid med grundlovens § 43, jfr. § 3, 1. pkt.

Jeg kan ikke, efter at have ladet spørgsmålet undersøge, være enig i, at det foreslåede stk. 2 er i strid med grundloven, men skal lade foretage afstemning om det stillede forslag om afvisning.

Forslaget om at afvise stk. 2 i ændringsforslaget

forkastedes med 116 stemmer mod 26; 1 medlem stemte hverken for eller imod.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Grünbaum (S):

Jeg vil gerne takke udvalgets flertal for tilslutning til ændringsforslaget og til lovforslaget, som det nu fremtræder.

At der i befolkningen er et stærkt krav om at komme de såkaldte nul-indkomster til livs, behøver ingen nærmere dokumentation, det er en kendsgerning. Der er heller ikke tvivl om, at tanken om at lægge privatforbruget til grund som en grænse for, hvor langt ned en skatteyder skal kunne bringe sin skattepligtige indtægt, også har tilslutning i meget vide kredse, og jeg tror, man i folketinget gør klogt i at lytte til, hvad der rører sig i befolkningen på dette område.

Jeg skal ikke gå ind i en drøftelse af hele dette spørgsmål om privatforbruget, men blot understrege, at det lovforslag, vi behandler her i dag, ikke drejer sig om den såkaldte direkte forbrugsskat — det har jeg redegjort nærmere for ved min fremsættelse — men alene om at anvende det privatforbrug, som allerede nu opgøres som et helt normalt led i skatteligningen, som en grænse for, hvor langt ned man ved hjælp af afskrivningsregler, regler om henlæggelser kan bringe den skattepligtige indtægt.

Det, vi siger, er altså: vel, vi skal have gunstige afskrivningsregler af hensyn til produktion og beskæftigelse, af hensyn til investeringerne, men der må være en kant, og denne kant er altså her størrelsen af privatforbruget.

Vi har fundet det rigtigt at indføje begrebet det ligningsmæssigt opgjorte privatforbrug i selve lovtæksten og samtidig i et nyt stk. 2 at pålægge finansministeren af hensyn til ensartetheden at fastsætte nærmere regler for opgørelsen heraf.

Når man betænker, at opgørelsen af privatforbruget allerede i dag indgår som et fast led i ligningen af de erhvervsdrivendes indtægter over hele landet, er det for så vidt ganske mærkværdigt, at der ikke for længst af skattedepartementet og måske af ligningsdirektoratet er udfærdiget sådanne regler, som skattemyndighederne kunne følge over hele landet. Da jeg skulle gå i gang med at udarbejde lovforslaget, henvendte jeg mig i ligningsdirektoratet om dette spørgsmål, men de fandtes ikke. Jeg tror det vil være af stor betydning også for det almindelige ligningsarbejde, at vi får sådanne almindelige regler, og de må jo

komme nu, når dette lovforslag gennemføres, altså for at sikre denne ensartethed i praktiseringen af reglen; og det må være en selvfølge, at det bliver en ensartet praktisering af en opgørelse af privatforbruget, der kommer til at indgå her.

Der har i offentligheden været nogen diskussion om begrebet privatforbruget som grundlag for en begrænsning af afskrivningerne. Jeg vil i den anledning gerne gentage og understrege, hvad jeg sagde ved førstebehandling: at der ikke med dette lovforslag bliver tale om, at vi skal indkomstbeskatte optagelse af lån eller forbrug af formue. Det er naturligvis fortsat kun indkomsten, der skal beskattes. Den forhøjelse af den skattepligtige indkomst, som lovforslagets regler eventuelt kan føre til, kan jo højst blive med det beløb, som afskrivningerne udgør af selve indkomsten, og altså ikke af lån eller formueforbrug, der ikke er indkomst. Afskrivning forudsætter jo i øvrigt, at der er en indkomst at afskrive i.

Det må også understreges, at den omstændighed, at afskrivninger og henlæggelser begrænses, ikke betyder, at de fortabes. De overføres simpelt hen til følgende regnskabsår, og dette skal efter ændringsforslaget til § 28, stk. 5, nu kunne ske umiddelbart, dvs. uden speciel tilladelse fra skattemyndigheden. Vi har her fulgt en henstilling fra kommunernes skatteudvalg.

De allerfleste skatteydere vil naturligvis sørge for, i hvert fald de, der har revisorbi-stand, at de i forvejen har holdt deres afskrivninger inden for lovens ramme, og så er der intet at foretage for de skattelignende myndigheder, altså heller ingen ny administration.

Der er ved ændringerne i stk. 4 taget et særligt hensyn til nyetablerede — det mener vi er nødvendigt — og til erhvervsdrivende med mere beskedne indtægter og privatforbrug. Hovedformålet med lovforslaget har været at hindre, at personer med stor indtægt udnytter afskrivningerne til at bringe deres skattepligtige indtægt urimeligt ned, måske ned til nul. Efter ændringsforslaget sker der ingen begrænsning af afskrivningerne, når privatforbruget ikke overstiger 50.000 kr. og differencen mellem den skattepligtige indtægt og privatforbruget er under 20.000 kr. Overstiger privatforbruget 50.000 kr., skal der ske en gradvis reduktion af

[Grünbaum.]

dette differencebeløb, således at det helt bortfalder, når privatforbruget er på 70.000 kr. og derover. Jeg tror, det er en ganske god regel, vi her har fundet frem til.

Som det fremgår af betænkningen, har flertallet ikke villet afvise at tage hensyn til, at finansministeren nu har nedsat et udvalg, og at der herfra kan fremkomme forslag, som eventuelt kan give anledning til ændringer. Vi er derfor indforstået med, som det fremgår af betænkningen, at tredjebehandlingen af lovforslaget udskydes til september-samlingen, men det skal ikke være nogen afledningsmanøvre, det vil jeg gerne understrege; derfor udtaler flertallet i betænkningen allerede nu, at vi vil præcisere, at flertallet ved tredjebehandlingen vil stemme for lovforslagets endelige vedtagelse, som det er nu og med de eventuelle ændringer, som flertallet til den tid måtte kunne blive enig om.

Jeg tror, at et overvejende flertal i befolkningen er enig med os i, at der skal gribes ind på dette område. Vi erkender, at det er et begrænset indgreb, det er kun i relation til afskrivninger og henlæggelser. Men et første stort skridt på vejen er bedre end intet skridt.

Glistrup (FP):

Alle, der sad som medlemmer af dette folketing eller på disse regeringsbænke igennem 1950'erne og 1960'erne, kendte nulskatteproblemet, var fuldt klar over, at det var et spørgsmål, der forelå, et spørgsmål, som dette folketing rejste og gjorde større og større, efterhånden som man lavede mere og mere umulige skattelove, mere og mere umulige indkomstbeskatningsprocenter. Men man var enig om at lægge klookdækslet på og lade, som om man ikke kendte til dette problem, indtil det i og med fremskridtsbevægelsens opkomst den 30. januar 1971 blev afsløret over for befolkningen, hvad det var for en victorianisme, der prægede folketinget herinde med, at man bare ville lukke øjnene herfor. Det var fremskridtspartiets første store bedrift i dansk politik i januar-februar 1971 at få påpeget over for befolkningen; hvad det var for en hyklerisk løgn, man faktisk sad og levede på skattemæssigt herinde med nulskatteproblemet.

Det blev der talt meget om den vinter, det blev der talt meget om den følgende vinter, hvor finansministeren hed Grünbaum, og det blev der talt meget om den følgende vinter igen, hvor finansministeren også hed Grünbaum: alt det snavs og det rædselskabinet, man skuede ned i, da dækslet blev fjernet og lugtene steg op, så finansministeren, der sad i januar 1971, bestemt ikke fandt, at det var noget rart skue pludselig at blive præsenteret for.

Nu er altså årene gået, hvor vi har haft dette reelle problem, og så finder man på; om man dog ikke kan finde frem til en gang kosmetik, således at man kan drysse denne latrinære kloak til på den ene eller anden måde. Hr. Grünbaum mødte med et forslag først på foråret om, hvordan det skulle gøres, og dér måtte hr. Grünbaum simpelt hen erkende, da han blev stillet over for alle de mange saglige indvendinger, der var imod det, at det var et sagligt aldeles umuligt forslag, han stillede. Og nu kommer hr. Grünbaum så med et helt nyt forslag, et ændringsforslag, som det formelt hedder. Jeg skal da kun være glad for, at man kan stille den slags ændringsforslag, jeg har aldrig været tilhænger af, at man ikke skulle have fri adgang til at stille ændringsforslag, men skulle besvære sig med at starte en sag forfra, så det er da glimrende, at vi nu får dette ændringsforslag ved anden behandling. Der har ikke været den fornødne tid til at påpege, hvorfor dette ændringsforslag er sagligt mindst lige så dårligt — jeg vil endda sige, at det slår de forventninger, man måske ikke engang havde turdet stille: det er dårligere end det, hr. Grünbaum startede med i sin tid — men nu kommer han altså med et nyt forslag, og så skal vi til at stemme om det i dag som et ændringsforslag. Som hr. Grünbaum selv rigtigt påpegede, er det centrale i det stk. 2, nemlig at finansministeren fastsætter de nærmere regler for opgørelsen af privatforbruget. Det vil nok forlyste ligningskommissionerne rundt omkring i landet at få fastsat det af finansministeren, efter at justitsministeriets lovkontor som resultat af det, denne sagsbehandling indledtes med, har fastslået, at det, man kan gøre fra finansministerens side i henhold til § 28, stk. 2, er at fastsætte administrative gennemførelsesforskrifter, men ikke administrative regler af materiel

[Glistrup.]

skatteretlig karakter i videre omfang, end grundlovens § 43 giver mulighed for. Jeg må sige, det bliver en interessant juridisk kryds- og tværsopgave, som finansministerens embedsmænd skal have fornøjelsen af at lave i løbet af efteråret, hvor de skal til at overholde det, som justitsministeriets lovkontor har fastslået om, hvad de i grunden har lov til at fastsætte eller ikke fastsætte.

Men i øvrigt er der i hvert fald sket det fremskridt på vejen, at nok går det tilbage med hr. Grünbaums forslag, men finansministeren har da i hvert fald fundet frem til 3 fornuftige mennesker til at kigge på problemet, og det konservative folkeparti er kommet med et forslag, som dog trods alt kan bruges et stykke hen ad vejen, når man vil finde kosmetik til at løse spørgsmålene. Så når vi skal til tredjebehandlingen til september, er dette ændringsforslag, som nu bliver vedtaget i dag mod fremskridtspartiets stemmer, vel igen taget ud af vagten.

Men som fremskridtspartiet har påvist lige fra fremskridtsbevægelsens start og er blevet ved med at påpege, ved at åbne øjnene for denne sump, for dette smuds, som nulskatteproblemet udgør, er den eneste rigtige løsning på det den vej, som hr. Ømann har vist os her tidligere på dagen, nemlig helt at trække tæppet væk under indkomstskatten. Lad os gå hr. Ømanns vej og hverken de 3 vismænds vej fra finansministerens udvalg eller hr. Grünbaums vej nr. 1, 2, 3 eller 4, hvad han nu kommer med, eller hr. Stetters vej, men lad os simpelt hen få det løst, som hr. Ømann tidligere på dagen har givet anvisning på. Den måde, man løser nulskatteproblemet på, er ved at gøre os alle til nulskatteydere, bestemt ikke ved at forsøge at give dem, der er kommet ind i skattefrihedsparadiset, et eller andet ubequem for at skulle blive 60 pct. skatteydere.

Man har søgt i dag at få en løsning på 1950ernes og 1960ernes problem, det, man har talt så meget om siden 30. januar 1971. Af de løsningsforsøg, som den 12. juni 1974 kommer til at stå som overskrift over løsningen af nulskatteproblemerne, er hverken det fra i formiddags eller det fra i eftermiddag et godt løsningsforsøg. Det er et par rigtig dårlige løsningsforsøg, som man gør sig

skyldig i her den 12. juni 1974. Men der kommer en dag efter denne, og så skal vi nok få løst nulskatteproblemet, men det foreliggende forslag må man stemme imod.

Enggaard (V):

Jeg skal ikke holde nogen lang tale her ved dette lovforslags anden behandling, for jeg betragter det som givet, at vi mødes igen omkring dette forslag ved en senere lejlighed, antagelig i september, hvor der er bedre grundlag for at vurdere en række af de bl. a. tekniske enkeltheder, som jo også har været rejst mellem forslagetets første og anden behandling.

Jeg skal med hensyn til de vældige problemer, som uomtvistelig ligger i forbindelse med det, som er rejst fra forslagsstillernes side, henvise til de udtalelser, jeg på venstres vegne gjorde ved forslagetets første behandling.

Om de ændringsforslag, som nu er stillet af et flertal i udvalget, vil jeg anføre, at specielt bestemmelsen om, at finansministeren skal kunne fastslå, hvad der forstås ved privatforbrug, er en ting, som indebærer en række problemer. Selvfølgelig omstændighed, at man har formuleret sig fra forslagsstillernes side på den måde, som man har gjort, indebærer, at man i realiteten erkender, at det er noget, som er overordentlig vanskeligt at udtrykke i paragrafform.

Vi vil gerne fra venstres side medvirke til at løse de problemer, som utvivlsomt råder i forbindelse med de såkaldte nulindkomster, og derfor tror jeg, det rigtige grundlag for et videre arbejde med disse ting vil være det udvalg, finansministeren har nedsat til i sommerens løb at gennemarbejde de løsningsmuligheder, som foreligger; på det grundlag ser vi frem til, at vi senere kan vende tilbage og finde en rimelig løsning på disse ting.

Derfor ønsker venstre i dag at undlade at stemme, såfremt det måtte komme til en afstemning om ændringsforslagene.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne begynde disse bemærkninger med noget, som blev sagt af hr. Glistrup, der var ordfører for fremskridtspartiet. Hr. Glistrup talte om, at det problem, vi her i eftermiddag drøfter, for ham ledte tanken hen på en kloak, han talte om kloakdæksler,

[Bernhard Baunsgaard.]

og jeg ved ikke hvad. For mig at se er det vel en lovlig kraftig betegnelse for dette problem, men dér må jeg sige, at hr. Glistrup unægtelig nok er den af os herinde, der bedst er i stand til at dømme herom, så jeg vil lade det stå for, hvad det er.

Men når hr. Glistrup så fortsætter med at sige, at det var fremskridtspartiets fortjeneste, at man begyndte at drøfte problemet alvorligt, må vi føje til, at fremskridtspartiet så ganske øjensynlig ikke agter at gøre noget ved problemet, og det kan jo være meget rart at få det fastslået; ene af alle partier siger fremskridtspartiet klart og utvetydigt, at dette skal der ikke gøres noget ved.

Må jeg om selve området sige, at for mig — og dér tror jeg at alle vil give mig ret — er selve området ganske overordentlig vanskeligt at lovgive for, men jeg er overbevist om, at vi aldrig nogen sinde får taget fat på dette problem, hvis vi fortsat viger tilbage for at begynde. Vi er naturligvis nødt til på dette område grundigt at overveje vores indgreb, men også at bestemme os til at komme med et indgreb og i praksis drage de nødvendige erfaringer. Jeg vil gerne sige her med det samme, at hvis det viser sig, at dette forslag ikke i tilstrækkelig grad giver mulighed for at foretage de nødvendige indgreb, så vil jeg være parat til at tage nye forsøg op.

Nu har lovforslaget været kraftigt angrebet. Jeg tror, at det er lykkedes ved de ændringsforslag, der imødekommer ønsker, som har været rejst i den radikale gruppe, og som jeg helt kan anbefale, at foregribe i hvert fald en hel del af de vanskeligheder, som jeg selv var med til at gøre opmærksom på ved første behandling.

Jeg vil gerne sige om dette stk. 2 i ændringsforslaget, som fra hr. Glistrups og hans partis side har været så stærkt angrebet — han har endog forsøgt at rejse tvivl om, hvorvidt det var i overensstemmelse med grundloven — at netop dette stk. 2 efter min mening er en betryggelse. I min ordførertale ved første behandling sagde jeg, at man måske, nej, jeg sagde ikke måske, jeg sagde, at man kan vel gå ud fra, at skattemyndighederne er fortrolige med, hvad der ligger i dette privatforbrugsbegreb, men det er skatteyderne ikke. Jeg håber, at vi gen-

nem en sådan præcisering fra finansministeriets side vil kunne oplyse skatteyderne tilstrækkeligt om, hvad der ligger i begrebet.

Nu vil man hævde, og man har skrevet det i betænkningssudkastet fra de konservatives side, og man har gentaget det heroppe fra hr. Glistrups side, at privatforbrugsbegrebet er meget uklart. Nu er den af os i skatte- og afgiftsudvalget, der har mest forstand på dette område, vel hr. Ømann, eftersom hans daglige arbejde i lang tid har bestået netop i behandling af disse sager, og jeg vil have lov til at citere fra betænkningen, hvad hr. Ømann har sagt om dette:

„Skattemyndighederne har gennem mange år gjort sig fortrolige med dette begreb.“

Jeg synes dog, det er en væsentlig ting, når vi drøfter disse ændringsforslag. Jeg vil sige, at det imødekommer også i høj grad mine betænkeligheder, at man nu fra finansministeriets side over for almindelige skatteydere, der kan komme ud for at skulle beskattes efter dette begreb, kommer med denne præcisering.

Jeg kan på min gruppes vegne anbefale de stillede ændringsforslag. Jeg kan også anbefale, at vi, da det er et vanskeligt område, venter til september med at tage tredje behandling, sådan at vi eventuelt kan få gode råd af det sagkyndige udvalg, der er nedsat af finansministeriet. Jeg må vel have lov til at sige, da lovforslaget blev fremsat den 28. februar og udvalget nedsat omkring den 25 maj: sent, men sent er også i dette tilfælde bedre end aldrig.

Stetter (KF):

Min partifælle hr. Haunstrup Clemmensen har flere gange op gennem årene omtalt spørgsmålet om de såkaldte nulindkomster og har også fremført, at de skiftende konservative folketingsgrupper har ment, at det var rigtigt, at de pågældende skatteydere i hvert fald blev beskattet efter et skønnet privatforbrug. Det er derfor ikke rigtigt, at dette spørgsmål først er kommet op, efter at vi har lært hr. Glistrup at kende. Vi har ikke kunnet finde nogen løsning på det, og det har vi heller ikke fundet endnu.

Den konservative gruppe stiller det krav til kompliceret lovgivning, at den underkastes en faglig korrekt behandling, og det mener vi ikke er tilfældet med dette lovfors-

[Stetter.]

slag. Vi erkender, at det er et spørgsmål, som bør løses. Vi mener, at det skal analyseres grundigt, fordi vi nok vil ramme misbrug, men vi ønsker ikke at ramme de skatteydere, som udnytter de gældende regler legalt. Vi har selv fremlagt et forslag, som vi mener skal undersøges nærmere, og jeg henviser til dette forslag, der er optrykt i betænkningen.

Vi påskønner i øvrigt, at forslagsstillerne — og det er jo et flertal i folketingsudvalget og også her i tinget — har accepteret, at man udskyder den endelige behandling af lovforslaget til septembersamlingen, således at det af finansministeren nedsatte ekspertudvalg kan få lejlighed til at se på dette forslag og formentlig andre forslag, som angriber spørgsmålet om nulindkomsterne.

Børge Johansen (CD):

Der har i skatte- og afgiftsudvalget været almindelig enighed om, at man burde komme de misligheder eller i hvert fald urimeligheder til livs, som har skåret sig omkring nulindkomsterne, og man kunne for så vidt også godt have ventet til september eller oktober måned, indtil der forelå et resultat fra det udvalg, som finansministeren har nedsat for at se på tingene, men for mit partis vedkommende har det vejet meget tungt, at der i det lovforslag, der ligger nu, er en psykologisk islæt. Vi mener ikke, at man nogle måneder endnu kan lade alle folk gå rundt i den salige tro, at man intet gør i folketinget for at komme åbenlyse urimeligheder til livs. Denne psykologiske islæt mener vi er meget vægtig, og da der tilmed også i betænkningen står, at vi er villige til at tage imod alle de gode råd, der vil komme, når det udvalg er færdigt med sin betænkning, er der intet forgjort ved det.

Jeg vil også lige tilføje, at dette lovforslag ødelægger ikke nogen virksomhedsform, sådan som det forslag gjorde, der var fremsat af finansministeren, og derfor finder vi, at dette er i hvert fald et mindre onde.

Vi anbefaler, at man stemmer for det ændringsforslag, der er stillet her i betænkningen af et flertal.

Ømann (SF):

Det blev sagt af hr. Glistrup, at dette lovforslag er en form for kosmetik. Jeg er fuld-

stændig enig med hr. Glistrup, det er en form for kosmetik. Det drejer sig om det forargelige, at folk kan nedbringe deres indkomster til nul, men hvem snakker om dem, der kan nedbringe deres indkomster fra 400.000 kr. til 200.000 kr.? De er sådan set ude af billedet. Men o.k., også kosmetik kan have en realpolitisk virkning. Jeg vil bare advare imod, at man tror, at dette har nogen finanspolitisk virkning. Jeg er lidt skuffet, når jeg ser, at det indgår i udtalelser fra fagforeninger, at man skal nulindkomsterne til livs. Det kommer man ved dette lovforslag, og det skal vi, men det bringer ikke ret mange penge i statskassen, som kan gavne medlemmerne af de pågældende fagforeninger. Jeg mener, at vi skal have den illusion fjernet.

Det er kosmetik dette her; det, der er det væsentlige, er, at de, der ikke nedbringer deres indkomster til nul, i lige så høj grad benytter de mærkværdige regler, vi har i dansk skattelovgivning. De er ikke i søgelyset i denne situation, men det drejer sig om en bred, bred masse af Danmarks erhvervsliv, som benytter sig af disse regler. Spørgsmålet er så politisk. Vil man have disse regler, eller vil man ikke have disse regler? Og i for sig må jeg sige, at der er lidt hykleri i det, når man siger, at de, der nedbringer deres indkomster til nul, er dem, der særlig er i søgelyset. Hvorfor er de det? Det er lige så forargeligt at nedbringe sin indtægt fra 4 mill. kr. til 2 mill. kr., som det er at nedbringe den fra 2 mill. kr. til nul.

O.k., dette er et positivt forslag, men vi skal bare vurdere det efter fortjeneste, og jeg synes i og for sig, det var et dækkende billede, hr. Glistrup kom med, at her lægger man et kloaklåg henover, så det ikke dunster for meget. Men når jeg så ser, at hr. Glistrup fremfører, at privatforbrugsbegrebet er noget aldeles mystisk, som man ikke kan give en finansminister bemyndigelse til at fastsætte, uden at det strider mod grundloven, så er vi også ude i overdrevet. Så længe vi har haft indkomstbeskatning her i Danmark, har vi haft begrebet, der hedder en skønmæssig ansættelse, og vi har også i dansk skattelovgivning, i dansk skattepraksis, ude omkring i ligningskommissionerne, ude omkring i skatterådene, i amtsskatteinspektorerne, ligningsdirektoratet og landskatteretten arbejdet med et ganske kon-

[Ømann.]

kret begreb, der hed: hvad er privatforbrug? Så hvis det virkelig skulle være noget, der stred imod grundloven, så har vi altså opført os grundlovsstridigt i de sidste 70 år.

Det er tosset at stille det op på den måde.

Derimod synes jeg, der kan være anledning til at undervise de forskellige skatteinstanser i, hvordan man beregner et privatforbrug. Det er slet ikke nogen simpel sag. Det er i og for sig noget, som indebærer også teoretiske overvejelser. Men det er ikke noget, som det er umuligt at give regler om, og det er ikke noget, der griber ind på en sådan måde, at man kan sige, at der er tale om en ny lovgivning. Det er bare en præcisering for at få en ensartet praksis landet over. Det kan man udmærket gøre, det vil være gavnligt med en sådan præcisering, og derfor kan jeg da anbefale ændringsforslaget, som, skal vi sige ligesom mildner lovforslaget lidt og gør, at det ikke rammer dem, som det ikke har til hensigt at ramme, nemlig de nyetablerede og dem, som har et lavt privatforbrug. Jeg synes, det er ganske rimelige modifikationer af lovforslaget, og derfor vil jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse med de ændringsforslag, som er stillet.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi finder, at det må være muligt at anvende det ligningsmæssige privatforbrug som grundlag for en beskatning. Jeg mener da selv at have været med til at bruge dette som grundlag for beskatningen for mangfoldige mennesker inden for erhvervslivet. Vi mener også, det er muligt at undgå, at afskrivningerne bruges til at bringe privatforbruget så langt ned, at vi når det urimelige, uden at vi dermed er med til at hindre de gunstige afskrivningsvilkår, som vi nødvendigvis må have for at bevare et progressivt erhvervsliv. Vi ønsker på intet punkt at være med til at genere erhvervslivet, vi ønsker kun at være med til at skabe en større retfærdighed i beskatningen, hvis dette er muligt.

Jeg skal da gerne give hr. Ømann ret i, at det er ikke de store, man fanger her, det er ikke de store, man kommer til at ramme, dem, som kan afskrive de mange hundrede tusinde kroner. Jeg vil dog mene, at det er ganske mange, som jeg

føler har misbrugt afskrivningsreglerne til at bringe deres privatforbrug ned på nul. Det psykologiske, som der fra centrumdemokraterne blev sagt noget om, finder jeg også er væsentligt at tage med i betragtning, for mange mennesker føler det simpelt hen som en hån, at de skal betale skat af hver øre af deres indkomst, mens andre kan slippe. Noget af den uretfærdighed, som herved er fremkommet, kan vi dog med dette lovforslag få ryddet af vejen.

Jeg og mange andre tror da selvfølgelig ikke, at vi med dette forslag får fjernet al uretfærdighed i vores beskatning, så langt fra, men begyndelsen er dog gjort, og så er vi da ganske tilfredse med, at vi senere hen får lov til at studere, hvad der måtte ligge i det nedsatte udvalgs rapporter, så vi kan sammenligne det med det her nævnte forslag og derefter måske få fremsat helt nye forslag, som vil løse problematikken på en betydelig bedre måde, end den bliver løst her.

Men som sagerne står i øjeblikket, mener vi, at vi med stor fortrøstning kan anbefale det foreliggende lovforslag.

Knud Jespersen (DKP):

Som jeg gjorde et par bemærkninger om under første behandling, synes vi, at selve målet med dette lovforslag: at umuliggøre, at millionærer kan have nul skatteindtægt, er en god sag i sig selv.

Jeg kunne dengang ikke lade være med at drille hr. Grünbaum lidt med, at det burde have været gennemført for længe siden. Nu er vi ikke medlem af skatte- og afgiftsudvalget, og da vi kiggede i betænkningen, så vi, at målet stadig væk er opretholdt, men man kan godt stille det samme spørgsmål, som hr. Bernhard Baunsgaard gjorde før, om dette her nu også er de nødvendige indgreb. Her er vi meget, meget skeptiske, og det hænger sammen med den faktiske afsvækkelse af selve ideen, der er kommet til udtryk. Jeg tænker her på ændringsforslaget, hvor man ud fra de reelle rettigheder, som de nyetablerede bør have, synes vi, kan åbne op for noget, der kan fortolkes sådan, at man kan nyetablere også ved knopskydning. Jeg tænker endvidere på, at selv om man fjerner nogle af de muligheder, der er for at afskrive det hele inden

[Knud Jespersen.]

for 1 år, kan man afskrive over flere år, og det vil sige, at man faktisk beværer afskrivningsbetsmødelserne.

For det tredje, og det er meget interessant, er der spørgsmålet om privatforbruget. Hvis en mand har et privatforbrug på 80.000 kr., betyder det så, at man vil skønne, at han så må have haft en indtægt på 160.000 kr.? Jeg synes, der er en række ting, som man med rette kan sætte spørgsmålstegn ved.

Vi er altså fortsat positive over for lovforslaget, men vi er meget skeptiske, for at sige det venligt, over for de mildnende ændringer, der er foreslået.

Vi er tilhængere af, at de nyetablerede skal have de rettigheder, som er foreslået, men vi er også tilhængere af, at sådanne rettigheder fastlægges, så der virkelig kun bliver tale om nyetablerede, hvad enten det er en landmand, et mekanisk værksted, eller hvad man ellers vil sætte pengene i.

Denne siksakkurs, der ligesom ligger i selve udformningen nu, synes vi gerne vi vil prøve om vi kunne rette op og også gøre noget klarere inden tredje behandling, og jeg har også forstået på socialdemokratiet, at når man vil udskyde tredje behandling til septembersamlingen, hænger det sammen med, at der er en række andre spørgsmål, som kan knytte sig til. Jeg tænker også her på de bebudede forslag fra regeringens side.

Men ellers er vi fortsat positive over for at komme nulbegrebet hos millionærerne til livs. V er bare bange for at lave for meget reklame for et forslag, der måske bare kan mildne luften, sådan at der bliver lidt mere anstændighed i det; men som viser sig ikke at være effektivt nok.

Flygaard (DR):

Fra retsforbundets side kan vi anbefale lovforslaget, som det nu foreligger. Vi synes, at de ændringer, der er kommet ind i det, i høj grad tilgodeser de synspunkter, som vi fremførte ved en tidligere behandling her i tinget af dette lovforslag.

Vi kan også godt acceptere udsættelsen af tredje behandling til september, og vi er da også åbne over for eventuelle forslag om forbedringer, der måtte fremkomme.

Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger om opgørelsen af privatforbruget. Når der ikke tidligere har været fastsat regler for

opgørelsen af privatforbruget, hænger det i høj grad sammen med, at der ikke i det praktiske ligningsarbejde har været problemer med hensyn til opgørelsen af privatforbruget. Jeg tror derfor ikke, at finansministeren får svært ved at fastsætte regler. Fra mange års arbejde i statens ligningsdirektorat, nærmere betegnet amtsligningsinspektorerne, har jeg ikke mødt problemer i det praktiske ligningsarbejde.

Dette lovforslag løser selvfølgelig ikke alle problemer eller problemerne i al almindelighed omkring indkomstbeskatningen, men det giver det sådan set heller ikke udseende af, og jeg vil da også gerne give udtryk for, at det ikke er et forslag, der har nogen statsfinansiell betydning. Jeg tror egentlig ikke, der er mange penge i lovforslaget, men jeg deler den opfattelse, som også tidligere ordførere har givet udtryk for, at forslaget gennemførelse vil have en meget stor positiv psykologisk virkning. Med disse bemærkninger vil jeg gerne anbefale.

Finansministeren (Anders Andersen):

Må jeg først sige, at jeg hilser med tilfredshed, at flertallet er blevet enig om at udsætte tredje behandling til et senere tidspunkt, nærmere betegnet til september måned. Når jeg siger, at jeg hilser det med tilfredshed, er det ikke, fordi regeringen eller venstre ikke ønsker at bekæmpe nulindtægterne; jeg tror, det er fremgået af debatten her i dag, at det ønsker samtlige partier. Men jeg hilser det med tilfredshed ud fra den betragtning, at man gerne skulle gennemføre en lovgivning, der både er rimelig og hensigtsmæssig, og som rammer på den rigtige måde.

Det er blevet fremhævet her, at dette lovforslag ikke rammer de store nulindtægter, og det er vist rigtigt, men det rammer i hvert fald titusindvis af mindre indtægter. Nu er der kommet et ændringsforslag, som fritager nogle, og det kan man hilse med tilfredshed, men det løser ikke problemet.

Der er også kommet ændringsforslag om, at selvstændige førstegangsetablerede ikke falder ind under reglen. Det kræver nok en nærmere definition af, hvad man forstår ved en førstegangsetableret. Det trænger altså til en belysning, som heller ikke i tilstrækkelig grad har fundet sted under udvalgsarbejdet.

[Finansministeren.]

Med hensyn til de store indtægter o. lign. vil jeg gøre hr. Børge Johansen opmærksom på, at det lovforslag, jeg har fremsat om ændring af lovgivningen om kommanditselskaber, i hvert fald tager højde for nogle af disse ting, men det berører også andre områder end det forslag, som vi behandler her i dag.

Jeg er enig i, at der bliver ikke nogen særlige finanspolitiske virkninger heraf — hr. Ømann var inde på det — og jeg mener også, det er rigtigt at understrege, at det er skatteetik, det drejer sig om. Skatteetik er også udmærket, men den må vel udformes på en sådan måde, at det administrativt kan lade sig gøre.

Jeg har følt, at den behandling, som dette lovforslag har fået i skatte- og afgiftsudvalget, har været mangelfuld. Der har ikke været stillet spørgsmål med henblik på, hvordan man skulle anslå et privatforbrug — det skal jeg vende tilbage til og give nogle eksempler på for ligesom at understrege, hvilke problemer der ligger deri. Jeg hilser derfor med tilfredshed, at der nu kan blive tid til at få undersøgt de mange problemer, der rejser sig i forbindelse med opgørelsen af et privatforbrug, ikke et ligningsmæssigt privatforbrug, som det er i øjeblikket, for det er ikke det, der er tale om, men et skatteæssigt privatforbrug. Det kan man undersøge og analysere i det udvalg, jeg har nedsat, og som skal have afsluttet sit arbejde senest til september måned. Resultatet af dets arbejde kan så komme til at danne baggrund for de videre overvejelser.

Må jeg sige til hr. Bernhard Baunsgaard, der var forundret over, at udvalget først var nedsat den 25. maj; at jeg kunne jo undre mig over, at udvalget ikke var nedsat allerede for lang tid siden, før denne regering trådte til, med den interesse, som disse nulindtægter har vakt.

Jeg hæftede mig også ved, at hr. Grünbaum fandt det mærkværdigt, at der ikke for længst var udformet regler, der fastslår, hvad et privatforbrug egentlig er.

Ja, med den interesse, hele problemstillingen har, undrer jeg mig egentlig også over, at man ikke for længst har udfærdiget regler om, hvad et privatforbrug er. Det er mærkeligt, at de ikke blev udformet allerede i den tidligere regerings tid, for det er jo ikke så nyt et problem.

Men hvis vi nu prøver at analysere begrebet privatforbrug og de problemstillinger, der opstår i så henseende, må jeg sige, at udgangspunktet for ligningskontrollen er et skøn over privatforbruget, og opgaven består i at beregne, om den selvangivne indkomst med fradrag af den opsparing, der er foretaget i indkomståret eller med tillæg af det formueforbrug, der har fundet sted, levner tilstrækkelig plads til et privatforbrug af den størrelse, som skatteyderen skønnes at måtte have haft. Det er altså ikke korrekt at hævde, at ligningsmyndighederne i dag allerede beregner privatforbruget, men de skønner over og beregner de korrektioner, der er på formuebevægelsen, og som må foretages for at nå frem til indkomstårets reelle opsparing eller reelle formueforbrug, og det indgår naturligvis i ligningsmyndighedernes skøn over, om privatforbruget har været rigtigt.

Med hensyn til det, som efter ændringsforslaget kaldes ligningsmæssigt opgjort privatforbrug, må det understreges, at det er forkert, når forslagsstillerne går ud fra, at administrationen af de nye regler blot kan anvende den samme beregningsmåde, som bruges ved den ligningsmæssige kontrol af de selvangivne indtægter. Udgangspunktet for ligningskontrol er et skøn over privatforbruget, og opgaven består i at beregne det, som jeg nævnte før: den opsparing, der er foretaget, eller det formueforbrug, som har fundet sted. Det beregner man altså også i dag, men ud fra en skønsmæssig ansættelse.

Hvis vi prøver at se på nogle eksempler på, hvad der forstås ved privatforbrug efter gældende regler, så er det i dag sådan, at hvis en familie køber tæpper, smykker eller malerier, så indgår det i privatforbruget,

[Finansministeren.]

men hvis familien køber en ny bil eller en ny sejlbåd, en lystyacht, så indgår det ikke i privatforbruget.

Man må vel også sætte et stort spørgsmålstegn ved, om det er rimeligt at anvende samme privatforbrug for ugifte som for gifte skatteydere måske med flere børn og med en ægtefælle, der ikke har indtægt. Sidstnævnte skatteyder skal jo, da hans privatforbrug nødvendigvis må være større, op på en væsentlig højere indkomst, før han kan foretage afskrivninger. Jeg må vel også sige, at forslagsstillerne tilsyneladende har overset, at den gifte kvinde beskattes særskilt af sine erhvervsindtægter. Hvis hustruen har en større lønindtægt, som fuldt ud kan dække ægtefællernes privatforbrug, skal der vel tages hensyn hertil ved opgørelsen af, om mandens afskrivninger skal begrænses. Det betyder altså, at der må ses på ægtefællernes samlede indtægt og på det samlede fælles privatforbrug. Det burde i og for sig fremgå af lovteksten.

Der må i så fald også fastsættes regler for, hvor afskrivningerne skal begrænses, hvis ægtefællerne driver hver sin erhvervsvirksomhed. Hvis forslagsstillerne tænker sig, at der skal beregnes et selvstændigt privatforbrug for hver ægtefælle, må det herudover anføres, at dette næppe kan gøres, dels fordi de rent faktisk har et fælles privatforbrug, dels fordi bevægelserne i den skattepligtige formue, opsparingen eller formueforbruget kun kan henføres til manden.

Som det også fremgår af udtalelser fra det kommunale skatteudvalg, kan lovforslagets regler kun administreres, såfremt der fastsættes nærmere bestemmelser om, hvad der skal henregnes til privatforbrug. Jeg tror at kunne sige, at efter de overvejelser, man har gjort sig i finansministeriet, vil det blive en meget omfangsrig og kompliceret affære. Det vil nødvendiggøre, at selvangivelsen suppleres med en lang række oplysninger om størrelsen og arten af skatteydernes udgifter, sådan at man får nøje oplysninger om, hvad privatforbruget omfatter for den enkelte familie. Beregninger af privatforbruget må altså foretages for alle skatteydere, som foretager af- eller nedskrivninger. Det er ganske åbenbart, at dette i sig selv vil medføre et meget betydeligt merarbejde for skatteyderne — de skal lave denne mere

specificerede opgørelse over deres forbrug — og et meget betydeligt merarbejde for skatte- og ligningsmyndighederne.

Dertil skal også føjes, at det vil nok være umuligt ved forskudsligningen at tage hensyn til disse særlige bestemmelser, som flertallet her foreslår, og vi må derfor forudse, at man på disse områder vil komme til at operere med betydelig større restskatter, fordi usikkerheden om, hvad den endelige indkomst vil kunne ansættes til, vokser i kraft af de bestemmelser, som lovforslaget indeholder.

Selv om jeg naturligvis i øjeblikket er beæret over, at man så generøst overlader til finansministeren at fastsætte disse nærmere regler om, hvad man forstår ved et privatforbrug, så tror jeg faktisk ikke, det er i overensstemmelse med, hvad man normalt overlader til en finansminister, fordi finansministerens beslutninger herved har afgørende indflydelse på, hvor skarpt eller hvor lempeligt man vil blive beskattet, hvor meget eller hvor lidt der skal regnes med til det skattemæssige forbrug.

Jeg vil gerne understrege, at jeg siger ikke dette, fordi jeg ikke mener, vi skal have en lovgivning på dette område, men jeg siger det ud fra den betragtning, at dette lovforslag trænger til en langt grundigere overvejelse i skatte- og afgiftsudvalget, en overvejelse, som så kan finde sted, når det ekspertudvalg, der nu skal kulegrave problemerne, har afgivet sin betænkning.

Jeg tror, at ligningsmyndighederne — det fremgår også af den udtalelse, som er kommet fra kommunernes skatteudvalg — må forlange, at der ligger ganske klare regler for, hvordan man skal opgøre et sådant privatforbrug. Jeg tror, at det vil skabe megen retsikkerhed hos den enkelte skatteyder, hvis ikke det i lovforslaget præciseres temmelig konkret, hvad man forstår ved et privatforbrug. Jeg må også forudse, at en sådan retsikkerhed vil medføre en række skattesager, der indankes for landsskatteretten og for domstolene til afgørelse.

Det er disse mange problemer, som ligger uløst, og jeg har vanskeligt ved at forstå, at der, så længe disse ting ikke er gennemarbejdet, er et flertal, der har ment, at dette lovforslag i sin nuværende skikkelse kan virke betryggende for skatteyderne.

Jeg vil gerne tilsiige min medvirken til, at

[Finansministeren.]

dette lovforslag bliver undersøgt og kulegravet, og at man efter en sådan undersøgelse forsøger at finde frem til en lovgivning, der kan virke rimelig og hensigtsmæssig og netop nå det mål, som vi alle sammen i og for sig ønsker, nemlig at fjerne den debat, der i øjeblikket er om de såkaldte nulindtægter. Jeg ved ikke, om de, der snakker så meget om det, egentlig tænker på de nulindtægter, som dette lovforslag først og fremmest vil ramme; de tænker nok på nulindtægter af en helt anden karakter, og det var i og for sig dem, vi skulle forsøge at nå frem til at ramme med en lovgivning.

Grünbaum (S):

På mig virkede finansministerens tale som en gang undskyldninger for, at man ikke gør noget ved det her. Man kan sige, at vi kunne have gjort det før. Det er rigtigt, som hr. Stetter var inde på det, at hr. Haunstrup Clemmensen i 1967 — tror jeg det var — rejste spørgsmålet her i tinget, og jeg mener, jeg også dengang gav udtryk for, at det var et af de spørgsmål, der skulle tages op. Imidlertid faldt den daværende regering den 15. december 1967, bl. a. ved hr. Haunstrup Clemmensens hjælp, og vi havde i 4 år en VKR-regering.

I skatteudvalget stillede jeg på et meget tidligt tidspunkt spørgsmål om privatforbruget, og der foreligger notater fra to konservative finansministre, der siger, at det kan ikke lade sig gøre at finde en løsning, det er så besværligt. Det er også det, vi nu har hørt her fra finansministeren, som har fået de samme notater formentlig fra skattedepartementet. Det kan ikke lade sig gøre, det er meget vanskeligt.

Jeg mener, det stort set er udflugter. Det, vi gjorde, var, at vi satte kapitalvindings-skatten op til 50 pct., og det har hugget temmelig godt ind på en del nulindkomster og ramt skatteydere, som bringer deres indkomst ned. Vi er fuldstændig klar over, at der bør en afklaring af begreberne til, altså at finansministeren absolut bør lave et regelsæt for, hvorledes man opgør privatforbruget, for det må være ensartede opgørelser hele landet over. Men sagen er jo den, at det indgår i skatteligningen i dette øjeblik, det bruges til at sætte folk i skat efter. Det gør man i alle kommuner i dette land. Hvor-

dan kan finansministeren så her påstå, at man kan anvende privatforbruget, således som det opgøres af ligningsmyndighederne — læg mærke til det, det er det, der står i ændringsforslaget, det er det ligningsmæssigt opgjorte privatforbrug, som altså nu anvendes til at sætte folk i skat efter — til en mindre indgribende foranstaltning, nemlig blot ved at sætte en grænse for, hvad der i det enkelte år kan afskrives? Vi tager jo ikke noget af afskrivningen. Det kan overføres til næste år. Jeg forstår det ikke. Men jeg er enig i, at der er ting, der skal afklares, sådan at vi får en ensartet opgørelse af privatforbruget, men det er ikke den gamle direkte forbrugsskat, der her tænkes indført.

Jeg synes, det er sørgeligt, at man har så mange betænkeligheder, al den stund alle vi, som deltager i skattearbejdet, ved, at man opgør dette privatforbrug i alle kommuner, og at enhver selvstændig erhvervsdrivendes regnskab i dag skal være således affattet, at man kan se, hvad der går til privatforbrug. Hvis det ikke kan ses af regnskabet, eller hvis det ikke kan godkendes, er det skattemyndighederne selv, der opgør dette privatforbrug og sætter manden i skat efter det.

Jeg har ikke givet det udseende af, at dette lovforslag løste alle problemer vedrørende de såkaldte nulindkomster, slet ikke, men man må ikke gøre det, som finansministeren gjorde: komme med en masse indvendinger og så sige, at her er der en hel del mindre erhvervsdrivende, der vil blive ramt, derfor må vi endelig ikke gøre noget. Det er jo det, man altid på dette og på andre områder hører, at man må ikke gøre noget, for så rammer man nogle mindre erhvervsdrivende, og så skal de store have lov til at løbe.

Vi har i vores lovforslag indsat den bestemmelse, at hvis differencen mellem den skattepligtige indtægt og det ligningsmæssigt opgjorte privatforbrug er mindre end 20.000 kr., sker der ingen begrænsning af afskrivningen, så jeg vil påstå, at der er ingen mindre erhvervsdrivende i Danmark, hverken i landbrug eller i industri, som vil blive ramt af den regel, som er foreslået her. De store vil blive ramt, men naturligvis kun i det omfang, der svarer til deres privatforbrug, og det er også det, befolkningen har sagt til os at vi må gøre noget ved, sådan at de i hvert fald betaler en ind-

[Grünbaum.]

komstskat nogenlunde svarende til privatforbruget. Det er ikke kommareretning, det drejer sig om. Det drejer sig om, hvorvidt en skatteyder, der har et privatforbrug på 300.000-400.000 kr., skal have lov til at slippe med nul i skat eller, som vi hørte det for nylig i radio og fjernsyn, med 40.000 kr. i skattepligtig indtægt. Det er det, det drejer sig om, og det tror jeg folketetinget skal finde ud af og kan finde ud af og har fundet ud af.

Jeg er glad for de udtalelser, som her i dag har lydt fra folk som hr. Flygaard og hr. Ømann, som er mere skatteteknikere end jeg, og som begge to har arbejdet i en årrække som skatteteknikere. De har fra denne talerstol i dag sagt, at den formulering, der er anvendt i dette lovforslag og i ændringsforslaget, er i orden i forhold til det, der foregår inden for skattevæsenet.

Jeg vil sige selv — og lad mig slutte med det — at det må være en pligt for finansministeren at lade udarbejde et regelsæt, sådan at fastsættelsen af dette privatforbrug, som allerede i dag indgår i skattearbejdet, kommer til at ske efter ensartede regler. Det burde den allerede gøre. Det er ikke en finansministeropgave, og det bliver kun rejst her i forbindelse med finansministeren, fordi vi har denne debat i folketetinget, men det burde de myndigheder, som har med det at gøre, for længst have fundet ud af.

Glistrup (FP):

Jeg takker hr. Stetter for det historiske bidrag, han gav ved at oplyse, at hr. Haunstrup Clemmensen ned gennem 1960erne havde fremhævet nulskatteproblemet. Men så må man unægtelig spørge: taler de overhovedet ikke sammen i dette konservative folkeparti? Vi havde som bekendt i 1971 en finansminister fra det samme parti, som, da han blev gjort opmærksom på det — ikke af en konservativ — sagde, at han skuede ned i en helt uventet sump og morads, og så var det altså bare noget, som hr. Haunstrup Clemmensen havde fortalt om ned igennem 1960erne. Ja, man undres. Og man undres endnu mere, når man hører hr. Børge Johansen komme med sit lyssyn og sige: nu har vi fået regler — det er formentlig stk. 3 og stk. 4 i ændringsforslaget, han siger til — som bevirker, at vi ikke ødelægger nogen

erhvervsvirksomheder. Der skal ikke megen kendskab til det danske erhvervsliv til for at se, at stk. 3 og stk. 4 ikke redder i langt de fleste af de titusindvis af tilfælde, som finansministeren fremhævede at denne lov kommer til at ramme.

I det hele taget må man sige, at finansministerens indlæg her var rette ord på rette sted; der var kun ét sted, hvor han tog fejl, og det kan han i og for sig ikke være ansvarlig for. Han mente, at skatte- og afgiftsudvalget havde behandlet dette lovforslag mangelfuldt. Sandheden, hr. finansminister, er den, at skatte- og afgiftsudvalget skam i allerhøjeste grad har gjort sig overvejelser fuldstændig parallelt med dem, som finansministeren udredte. Ord for ord og langt dybere ind i problemet end det, finansministeren kunne nå at få med, har vi haft det inde i skatte- og afgiftsudvalgets forhandlinger, men når finansministeren ikke kan lades for, at han ikke var vidende om det, er det, fordi hr. Grünbaum ikke har lært noget af disse forhandlinger, men gentog i dag igen, hvad han sagde ved første behandling, til trods for at han nu både i udvalget og af finansministeren har fået at vide, hvordan det ligger. Men hr. Grünbaum undskylder sig med, at han ikke er skattetekniker. All right, lad os tage den undskyldning, men vi kan bestemt ikke godtage, at de, der fremtræder som skatteteknikere, hr. Ømann, hr. Arne Bjerregaard og hr. Flygaard, siger: ja men vi har jo selv siddet og arbejdet med begrebet privatforbrug, uden at det har givet anledning til nogen som helst vanskeligheder. Ja men kan hr. Ømann, hr. Flygaard og hr. Arne Bjerregaard da ikke forstå, at det er to helt, helt forskellige problemstillinger, der er tale om. Det privatforbrug, som vi alle, der har beskæftiget os med skattesager, har arbejdet med, hvad enten det er i ligningsdirektoratet, som advokat, i landskatteret, i ligningskommissioner, eller hvor det er, er det at få tallene under kommando, og bare man så ved, at der er købt et tæppe for det og det, at der har været de og de udgifter til en børneopsparingskonto, til anskaffelse af lystbåde eller konfirmationsudgifter, lægeudgifter, eller hvad der har været, så er det så inderlig ligegyldigt for arbejdet i ligningskommissionen, når man skal ansætte en mand efter privatforbrug eller kontrollere hans privatforbrug, om

[Glistrup.]

man kalder det det ene eller det andet, bare man har tingene under kommando. Men det, som finansministeren nu stilles over for, hvis § 28, stk. 2, skal gennemføres, er en helt, helt anden opgave. Det er nemlig at definere, hvilke af disse tusindvis af ting der skal henføres til at være privatforbrug i relation til hvert ligningsgrundlag. Det er noget helt, helt andet end det, som hr. Flygaard, hr. Arne Bjerregaard og hr. Ømann talte om. Det, som dette lovforslag kræver, er, at man skal opgøre et privatforbrug med en skattemæssig effekt og ikke bare have tallene under kommando.

Og så er det selvfølgelig helt forkert, når hr. Bernhard Baunsgaard hævder, at man ikke fra fremskridtspartiets side har nogen konstruktiv løsning på nulskatteproblemet. Ligesom det var os, der rejste nulskatteproblemet, og netop fik præciseret, hvad det nuværende indkomstskattesystem udgør for en hån imod de mennesker, som betaler skat af hver en øre, de tjener, er det også os, der fra første færd har påvist den eneste saglige løsning på dette problem, nemlig den, man vælger, når man ikke er nærsynet, som hr. Bernhard Baunsgaard var i sit indlæg, og bare stirrer på dette enkeltproblem, men virkelig ser tingene i deres sammenhæng, nemlig at løsningen på nulskatteproblemet er, som jeg så mange gange har sagt det, at gøre os alle til nulskatteydere eller udtrykt anderledes: at ophæve indkomstskatten. Indkomstskatten passer ikke mere til samfundet, så det er den eneste løsning, man kan give på dette problem her, og så kan det ikke nytte noget at lave disse skinløsninger, som bare er med til at skabe vanskeligheder for og nye forhånelser af, for at bruge hr. Arne Bjerregaards udtryk, andre mennesker. Der er ikke tale om, at man løser noget nulskatteproblem eller bare bidrager til at nå et stykke ad vejen med at løse nulskatteproblemet igennem dette lovforslag. Man skaber en række yderligere uretfærdigheder, en bunke yderligere administration og kan ansætte en bunke yderligere embedsmænd, velbekomme!

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er en lidt mærkelig måde, hr. Glistrup bruger det danske sprog på. Her taler vi om at ophæve nulindkomstbegrebet for en

række skatteydere, og så siger hr. Glistrup, at den eneste måde, man kan gøre det på, er ved at gøre os allesammen til nulskatteydere. Så ophæver man det i hvert fald ikke.

Jeg har bedt om ordet bl. a. på grund af hr. Stetters bemærkninger om, at dette lovforslag ikke har været underkastet en fagligt korrekt behandling. Jeg beklager de ord. Vi andre har stillet spørgsmål om dette. Hvis hr. Stetter følte i udvalget, at vi ikke fik tilstrækkelig orientering om, hvad dette lovforslag gik ud på, havde det været hr. Stetters pligt over for folketinget at stille de nødvendige spørgsmål. Jeg må konstatere, at det har hr. Stetter ikke været interesseret i at gøre.

Må jeg derefter sige til finansministerens bemærkninger om, at der ikke har været stillet spørgsmål til klaring af, hvad der ligger i begrebet privatforbrug, at udvalgets første spørgsmål, som er optrykt i betænkningen, gav anledning til, at finansministeren for sit vedkommende sagde, at han ikke evnede at fastlægge begrebet privatforbrug mere præcist i lovbestemmelse eller cirkulære. Så det er i hvert fald ukorrekt, at vi ikke har spurgt om det, men det er klart, at når vi får et sådant svar, så er der vist ikke megen grund til at spørge én gang til.

Må jeg endvidere sige, at når finansministeren heroppefra fastslår, at det vist ikke er helt rigtigt at overlade til finansministeren at fastsætte de nærmere regler, så har jeg for mit vedkommende draget den konsekvens heraf, at jeg i dag beder skatte- og afgiftsudvalgets formand om at blive orienteret om, hvilke overvejelser man gør sig i finansministeriet med hensyn til det cirkulære, som skal udarbejdes efter dette lovforslag. Det kunne godt være, det var meget rart at vide det, når finansministeren stiller sig sådan, hvad jeg beklager.

Da finansministeren var inde på at citere fra Kommunernes Landsforenings skrivelse, tror jeg dog, det var meget rart at gå lidt videre. Kommunernes Landsforening har sendt udvalget en skrivelse, der siger, at skatteudvalget under Kommunernes Landsforening har ønsket at afgive følgende udtalelse på vores spørgsmål:

„Der er i udvalget enighed om, at de kommunale ligningsmyndigheder under visse nærmere forudsætninger vil kunne administrere en regel, hvorefter privatfor-

[Bernhard Baunsgaard.]

braget i særlige tilfælde lægges til grund for opgørelsen af skattepligtig indkomst som angivet i lovforslag nr. 110.“

Kommunernes Landsforening har endvidere, for at tage det med, fastslået, at man aldeles ikke er enig med finansministeren i, at dette nødvendigvis skulle give anledning til mange klager og sager for landsskatteretten. Det synes jeg dog også, når vi citerer Kommunernes Landsforenings skrivelse, skal med af hensyn til de medlemmer af folketinget, der under denne hastige afslutning måske ikke skulle have haft tid til at læse hele betænkningen.

Stetter (KF):

Hr. Glistrup behøver ikke at undre sig. Ingen løser et samfundsproblem ved at skildre dette problem. Såvel hr. Haunstrup Clemmensen som senere hr. Poul Møller skildrede det problem, uden at de var i stand til at påvise en gennemførlig løsning. Det har de to herrer begge beklaget. Hr. Glistrup løser heller ingen problemer ved at skildre dem.

Så siger hr. Glistrup, at det eneste sagligt rigtige er at afskaffe indkomstskattesystemet. Det er en løsning, men der er et budgetteknisk problem forbundet med denne løsning, og dette budgettekniske problem får vi lejlighed til at tale om i sommerens løb. Så skal det vise sig, hvor let det er at afskaffe indkomstskattesystemet.

Jeg vil gerne sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg fastholder, at dette lovforslag ikke er fagligt korrekt behandlet. Hr. Bernhard Baunsgaard siger, at jeg havde pligt til at stille spørgsmål i udvalget. Jeg har gjort det, at jeg har bedt finansministeren afæske Kommunernes Landsforening en udtalelse om, hvorvidt dette forslag kunne administreres. Det blev jeg nødsaget til at gøre, fordi jeg er skattepolitiker, ikke skattetekniker. Jeg har fået et svar, og det har hr. Bernhard Baunsgaard også fået, og det er karakteristisk, at hr. Bernhard Baunsgaard læser den første sætning op, men ikke fortsætter, nemlig hvor kommunerne siger, at det er en forudsætning for dem, at finansministeren fastsætter nærmere bestemmelser om, hvad der ved ligningen skal henregnes til privatforbruget osv., osv. Det er her, jeg siger, at forslagsstillerne erkender, at dette lovforslag

ikke kan administreres, medmindre finansministeren definerer begrebet privatforbrug. Det er ikke gjort hidtil, det ved hr. Grünbaum jo udmærket, og han ved udmærket godt, at privatforbruget aldrig har været anvendt udelukkende til at beskatte efter. Det har været anvendt som et begreb, man har kontrolleret ligningen med, men ikke noget som helst andet. Nu siger man, at det skal være en retsregel, at myndighederne rundt omkring i landet skal anvende dette ikke definerede begreb som grundlag for beskatningen, og det kan man anstændigvis ikke gøre, uden at det er fagligt korrekt behandlet. Derfor vil jeg fastholde, at det er nødvendigt at afvente, hvad ekspertudvalget kommer med af betænkning.

Man kan diskutere, hvordan man skal udlægge dette brev fra Kommunernes Landsforening, men jeg kan kun komme til det resultat, at det indeholder så mange forbehold, at Kommunernes Landsforening advarer dette ting mod at gennemføre dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Da vi er kommet ind på at drøfte, hvad tidligere finansministre har skullet gøre i denne sag, og da hr. Stetter selv har bragt de tidligere finansministre ind, vil jeg gerne have lov til at citere, hvad den tidligere finansminister hr. Poul Møller for nylig udtalte til B. T. Han sagde: Hver gang jeg kom med et forslag, løb jeg hovedet mod en mur; der var øjensynlig særrettigheder, der skulle plejes. Dette er i hvert fald noget, som dette folketing ikke bør lade stå uimodsagt. Vi bør gennemføre et forslag mod nul.

Ømann (SF):

Jeg synes, det er lidt kedeligt, at skatteudvalgets formand afslører et så fundamentalt ukendskab til almindelige ligningsprincipper. Privatforbruget er et benhårdt begreb i ligningsverdenen, og jeg vil da gerne spørge finansministeren: hvem i alverden har skrevet finansministerens tale til i dag? Det må da være nogen, som overhovedet aldrig nogen sinde har været ude i marken og ligne skat. Hvis finansministeren havde henvendt sig til en af sine gamle tro

[Ømann.]

skatterådsformænd eller skatterådsmedlemmer og spurgt dem: hvad er privatforbruget? Så ville finansministeren have fået et helt klart, veldefineret svar.

Se, i det øjeblik man ansætter en indkomst efter skøn, så sker det på grundlag af et ansat privatforbrug, som man skønner, og så foretager man i den bevægelse, der har været i formuen, alle de korrektioner, som skal til. Derved kan man sige, at så er privatforbruget negativt defineret, men det er lige fuldt klart defineret, og hvis man siger, at privatforbruget ikke kan defineres, så har vi i virkeligheden opført os lovstridigt de sidste 70 år, lige siden vi indførte indkomstskatten. Men der kan selvfølgelig være tvivlsspørgsmål, der kan være spørgsmål som dem, finansministeren også rejste: når man køber en lystbåd et år, skal den så medregnes i privatforbruget det år? Ja men det er da et spørgsmål om, hvad man siger. Det er derfor, vi har sagt, at det er finansministeren, der entydigt skal definere privatforbruget landet over. Det er da ikke så svært. Der er ikke nogen teoretiske vanskeligheder ved det, så derfor vil jeg nok sige, at det er en mærkelig debat, vi har haft. Det er i og for sig en debat, som skulle gå ud på at vise, at vi ikke kan komme nulindkomsterne til livs af tekniske grunde. Det vil jeg ganske afvise, men selvfølgelig, hvis finansministeren ikke vil finde ud af, hvilket ben han skal stå på i de forskellige spørgsmål, så kan vi jo aldrig komme nogen vegne, men sådan håber jeg ikke det går. I øvrigt har jeg en erindring om, at finansministeren fremsatte et forslag om nulindkomsterne på en anden bov, nemlig vedrørende trussereuderierne. Jeg kommer i tanke om, at det egentlig er mærkeligt, at vi ikke har fået det forslag frem til både anden og tredje behandling. Jeg synes, det haster. Jeg synes lige, vi i skatteudvalget skal vende den en omgang og se, om det ikke kan nås i denne samling.

Flygaard (DR):

Ligesom hr. Ømann undrede jeg mig også meget over finansministerens redegørelse her i dag. De eksempler, finansministeren kom med, synes jeg ikke kan stå for en nærmere prøvelse. For det første nævnte finansministeren eksemplet med skatteyderen, som

købte tæpper, eller som anskaffede en bil. Der er jo overhovedet ikke noget problem her; tæpperne går på det enkelte års privatforbrug, bilen afskrives efter almindelig praksis uden skattemæssig virkning med 15 pct. af den anskaffelsessum, der har været for bilen. Ser vi på ægtefæller, er der heller ikke noget problem med hensyn til opgørelsen af privatforbruget. Her må det være helt naturligt, at hvor begge ægtefæller har indkomst, ser man selvfølgelig privatforbruget under ét. Der forekommer der heller ikke at være noget problem. Piller vi de to ting ud af finansministerens redegørelse, så bliver der efter min opfattelse ikke så forfærdelig meget tilbage i finansministerens redegørelse, der peger på de store besværligheder, som jeg synes finansministeren har lagt op til.

Hr. Glistrup siger, at der er tale om to helt forskellige problemkredse, dels den gamle ligningsmæssige opgørelse og dels den problemstilling, som foreligger med hr. Grünbaums forslag. Jeg deler ikke hr. Glistrups opfattelse med hensyn til denne sondring, og jeg har i øvrigt heller ikke i hr. Glistrups redegørelse — i modsætning til så mange andre gange — fundet nogen egentlig begrundelse for de synspunkter, hr. Glistrup har ført frem. Der bliver efter min opfattelse ikke tale om administrative udvidelser, fordi man jo i forvejen rent faktisk foretager en beregning af privatforbruget.

Jeg vil gerne gentage, at der er en ganske fast praksis for opgørelsen af privatforbruget. Det er et rent teknisk spørgsmål, når man i lovforslaget skriver, at finansministeren fastsætter de nærmere retningslinjer for opgørelsen af dette.

Finansministeren (Anders Andersen):

Jeg har efterhånden forstået, at udvalget har mange eksperter, der helt klart ved, hvordan det hele skal løses. Jeg bliver altså nødt til at gøre opmærksom på, at jeg også har en vis ekspertise. Jeg sad 12 år i lokalt ligningsarbejde, jeg har siddet i en længere periode i ligningsrådet og beskæftiget mig med skattemæssige problemer. Man kan gentage til trivialitet — det gør hr. Grünbaum, og det gør andre, det gør hr. Flygaard — at vi i øjeblikket har et ligningsmæssigt forbrug, der kan danne grundlag for denne lovgivning. Det har vi ikke, og

[Finansministeren.]

det ved de herrer udmærket godt, for i samme øjeblik det er et spørgsmål om kroner og øre, hvor meget man kan afskrive, og hvor meget man skal beskattes af, så skal der være helt anderledes konkret og holdbar baggrund for at beregne privatforbruget; så er det ikke et skønsmæssigt, ligningsmæssigt forbrug, der er tale om, så er det noget, der også skal kunne være juridisk holdbart, hvis man anker sagen til landsskatteretten, til landsretten, og videre frem. Derfor kan man ikke slå sig til tåls med, at det er så enkelt, som der her blev givet udtryk for.

Det fremgår udtrykkeligt af den udtalelse, der er kommet fra Kommunernes Landsforening, at det klart må præciseres, hvad man forstår ved et privatforbrug. Jeg er i og for sig forbavset over, at hr. Bernhard Baunsgaard kan tillade sig at citere på en måde, der giver en fuldstændig forkert fremstilling af, hvad det er, kommunerne har skrevet. Det fremgår af slutningen af denne skrivelse fra Kommunernes Landsforening, at der er tvivl om — for der var nogle, der havde den anden opfattelse — hvad det ville betyde med hensyn til ankesager, hvad det ville betyde med hensyn til forøget arbejde for ligningsmyndighederne. Jeg ved udmærket godt, at der har været en forskellig opfattelse inden for Kommunernes Landsforening om disse ting, men der er for mig ingen tvivl om med det kendskab, jeg har til den almindelige ligning, hvad det vil komme til at betyde.

Jeg vil gerne spørge hr. Flygaard, om han mener, der er en forskel, hvis en skatteyder køber en lystbåd til 100.000 kr., og hvis man køber et tæppe til 100.000 kr. Tæppet skal tages over ét år, lystbåden kan man afskrive over en årrække. Er det det, man mener finansministeren skal bruge som udgangspunkt for at fastsætte et privatforbrug? Jeg vil meget gerne have retningslinjer fra de herrer eksperter, når disse regler skal udarbejdes. Jeg glæder mig i og for sig til, at man i skatte- og afgiftsudvalget tager disse spørgsmål op igen og prøver at analysere dem. Jeg er parat til at komme og drøfte disse ting i skatte- og afgiftsudvalget for at få en klaring af, hvad det overhovedet er, man i udvalget har regnet med på disse områder. Jeg vil ikke sige, der er tusinder af

forskellige ting, der går ind i disse overvejelser, men det er nok op imod det tal, når man skal til at bruge det som et skattemæssigt grundlag for, hvor meget man kan afskrive. Jeg tror ikke, man i udvalget helt har gjort sig alle disse ting klart.

Det siger jeg ikke, fordi det ikke er et problem, der skal løses, men jeg siger det, fordi dette folketing ikke kan være tjent med at vedtage en lovgivning, der ikke kan administreres, og som vil virke helt urimelig både over for skatteborgere og over for ligningsmyndighederne. Problemet trænger i virkeligheden til en nøjere kulegravning.

Når hr. Grünbaum siger her, at jeg taler, som om jeg skylder en undskyldning, så vil jeg gerne spørge: en undskyldning for hvad? Jeg overtager på disse områder uløste problemer fra tidligere finansministre. Jeg fremsatte så hurtigt, det var muligt, et forslag for at komme misbrug inden for kommanditselskaber til livs. Jeg har givet ordre til, at der skal gennemføres stikprøvekontrol med rentetilskrivninger, med pantebreve, og jeg har givet tilsagn om, at man i forbindelse med det udvalg, der er nedsat på dette område, skal søge at finde frem til en lovgivning. Jeg skylder ikke den tidligere finansminister nogen undskyldning, men jeg tror, den tidligere finansminister skylder mig en undskyldning for, at disse problemer ikke var løst, før jeg trådte til. Jeg har i løbet af disse få måneder sat disse ting i gang.

Jeg vil gerne understrege, for at der ikke skal herske nogen tvivl om det, at jeg finder det lige så nødvendigt som alle andre i dette høje ting, at der på disse områder er den tilstrækkelige kontrol. Men jeg finder det også nødvendigt, at det, der gennemføres, må have den saglige formulering, som må være et nødvendigt udgangspunkt for den lovgivning, der gennemføres her i tinget.

Det er min begrundelse for, at jeg startede med at sige, at jeg betragter det med tilfredshed, at der nu er blevet tid til at få en saglig vurdering af disse problemer.

Formanden:

Der er for de ordførere, der har haft ordet to gange, nu kun korte bemærkninger tilbage, og efter forretningsordenen er det formanden, der skønner, om disse korte be-

[Formanden.]
mærkninger er nødvendige. Jeg skønner ikke, at mange korte bemærkninger er nødvendige.

Grünbaum (S):

Som den, der har fremsat det forslag, der er til behandling i dag, vil jeg gerne have lov til at sige, at jeg er helt enig med finansministeren i, at vi skal have en definition af privatforbruget. Det er helt klart, at vi kan ikke have en lovgivning, hvor vi siger, at afskrivninger, henlæggelser osv. begrænses uden hensyn til privatforbruget, uden at have en definition heraf, men det er efter min opfattelse klart fremgået af debatten i dag, at dette er ingen uoverkommelig opgave. Der er flere, som med god grund kan betragtes som meget kyndige på netop dette område vedrørende opgørelse af privatforbruget, som fra denne talerstol i dag har givet udtryk derfor, og jeg synes altså, det er kedeligt — stærkere vil jeg ikke sige det — at finansministeren med den viden, han også har fra ligningsrådet, og som jeg også har, kan hævde her i dag over for folketinget, at det er umuligt. Det er ikke umuligt. Det skal bare gøres, og det er finansministeren, der skal gøre det.

(Kort bemærkning.)

Flygaard (DR):

Jeg vil gerne sige til finansministeren, at spørgsmålet om det skønmæssige forbrug kommer jo kun ind i de tilfælde, hvor der ikke foreligger noget regnskab, der kan danne grundlag for opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Med hensyn til det spørgsmål, som finansministeren rejste om tæpper kontra lystbåde, ligger det helt klart, at der er heller ikke noget problem, for lystbåden skal man bare betragte ud fra synspunktet den forventede levetid og så fordele udgiften over de respektive år. Der er slet ingen problemer i det, finansministeren her har rejst. Men jeg vil da gerne give udtryk for, at jeg gerne ved fremmøde i skatte- og afgiftsudvalget

vil medvirke til, at vi får afklaret nogle problemer, som regeringen måske måtte være i tvivl om.

(Kort bemærkning.)

Glistrup (FP):

Hr. Flygaard glemte at svare på, hvordan han ville fordele udgiften til et persisk tæppe. Hvad er levetiden for et persisk tæppe? Skal man fordele det, man har brugt til dette tæppe, over 1000 år? Er det det, der er meningen?

Finansministeren (Anders Andersen):

Må jeg sige til hr. Grünbaum, jeg har ikke sagt, det var umuligt; jeg har peget på alle de mange forskellige problemer, der vil opstå. Det er det, jeg beder om at man tager med ind i vurderingen. Intet er jo umuligt, hvis man er parat til at ofre hvad som helst og tilsidesætte ethvert rimeligt hensyn; så er der ikke noget, der er umuligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget

vedtoges med 81 stemmer mod 25; 33 medlemmer stemte hverken for eller imod.

§ 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om almindelig arbejderbeskyttelse. (Bygherreansvar).

(Første behandling af lovforslag (nr. 150) findes i tidenden sp. 5890, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 717).